

5. Ἄλλαξόν μοι . γράφον . γράφω . γράφεις . γραφή . γραφεύς . γράμμα . γράμματα . Ἑλληνικά . Ῥωμαϊκά . Ῥωμαϊστὶ ἐλάλησεν . γράμματα Ἑλληνικά . συλλαβαί . ὄνομα . ὀνόματα .
6. Ἐλαβον καὶ ἀπέδωκα πάλιν . ἑστίους ὕστερον ἡρξάμην ἀναγινώσκειν . παραγράφειν οὐκ οἶδα . σὺ ἐμοὶ παράγραφον , ὡς οἶδας . κηρίον κληρόν ἐστιν . ἀπαλὸν ὤφειλεν εἶναι . δέλτον . λειαίνω . γράφω . σὺ ἐμοί . ἐλὶς . ἐλίδες . πολλαί . ἱμάντες . γραφεῖον .
7. Ἦδη ἔμαθον , ὅπερ εἶληφα . παρ-ἐκάλεσα , ὡς ἐμὲ ἀπολύσει οἶκον εἰς ἄριστον , καὶ ἐκεῖνος ἐμὲ ἀπέλυσεν . ἐγὼ ἐκεῖνον εὐρωστεῖν ἔφην . ἀντησπάσατό με . ἐπεὶ ἡριστήκειν , ἐπανελθὼν ἀπέδωκα .
8. Ὁ παῖς ἐμοῦ , δὸς ἐμοὶ δέλτον , καὶ ἄλλοι ἐν τάξει ἀποδιδούσιν κατὰ διαστολήν , καὶ ἐγὼ διέρχομαι ἀνάγνωσιν . εἰς βαλανεῖον ἵτεον . ἦν γάρ . τότε προσέρχομαι καὶ ἐκέλευσα ἄρθῃναι σαβάνια . καὶ ἠκολούθησα . τότε ἔδραμον , ἥδη ἐρχόμενος εἰς βαλανεῖον .
5. Muta mihi . scribe . scribo . scribis . scriptura . scriptor . littera . litterae . Graeca . Latina . Latine locutus est . litterae Graecae . syllabae . nomen . nomina .
6. Accepi et reddidi iterum . uersus postea coepi legere . praeducere nescio . tu mihi praeduc , quomodo scis . cera dura est . mollis debuit esse . tabula . deleo . scribo . tu mihi . pagina . paginae multae . corrigiae . graphium .
7. Iam didici quod acceperam rogavi , ut me dimitteret domum ad prandium , et ille me dimisit . ego illi bene ualere dixi . resalutavit me . postquam pranderam , reuersus reddidi .
8. Puer meus , da mihi tabulam , et alii in ordine reddunt ad distinctum , et ego transeo lectionem . in balneum eundum . erat enim . tunc accedo et iussi tolli sabana . et secutus sum . tunc cucurri , iam ueniens in balneum¹⁾ .

II. COLLOQVIVM HARLEIANVM

Περὶ ὁμιλίας καθημερινῆς.

De sermone cotidiano.

1. Υἱὲ προσφίλτατε , κατὰδεξαι τοὺς ἐμοὺς λόγους· μέγιστον κέρδος ἐστὶν τοῦ πατρὸς ἀκούειν . ὀρθρῖσαι οὖν πρὸ πάντων ἐν τῇ ἐχολῇ διαφανέντος τοῦ οὐρανοῦ . ἔνδυσαι , ὑπόδησαι , <ἀπόμαζον> τὴν ὄψιν καὶ ὑπάγε πρῶτον πρὸς τὸν Ῥωμαῖον (παρὰ γραφέα ,
1. Fili amantissime , percipe meos sermones : maximum lucrum est patrem audire . manica ergo ante omnia in scholam inlucescante caelo . uesti te , calcia te , <terge> faciem et uade primum apud Latinum (apud scriptorem , apud grammaticum , apud

1) hoc colloquium mutilatum esse hermeneumata Stephani p. 378, 31 docent

παρὰ γραμματικόν, παρὰ ῥήτορα), ὅπως ἂν δυνηθῇς ἄνθρωπος εἶναι, καὶ ὄρα μήτινα ἀνατροφὴν ποιήσεις. οὐδὲν γὰρ οὕτως ἀναγκαῖόν ἐστιν εἰ μὴ τὰ μαθήματα. ἂν δέ τις σοι ἐνοχλήσῃ, μῆνυσον τῷ διδασκάλῳ. γράφε, ἀνάγνωθι, ψήφισον, πρὸς ἡλικίαν τὴν ἀκμάζουσιν ἔλθῃς καὶ ἔμπειρος καὶ δόκιμος. πρὸς ταῦτα, παῖ, ἀποκρίνου.

oratorem), ut possis homo esse, et uide ne quam consuetudinem facias. nihil enim ita necessarium est nisi studia. si quis autem tibi molestatur, indica praeceptori. scribe, lege, computa, ad aetatem uigentem peruenias et peritus et probus. ad haec, puer, responde.

2. Πάτερ τιμιώτατε, κατὰδεξαι τὰς ἐμὰς ὁμιλίας. ἤκουσα πάντα καὶ εἰς μνήμην κατεθέμην. χάριτας ὁμολογῶ μεγάλας παρὰ θεόν, καὶ διδάσκεις καὶ δαπανᾷς * * * καὶ νουνεχῆς ἄνθρωπος εἶναι.

2. Pater carissime, percipe meos sermones. audiui omnia et in memoriam condidi. gratias confiteor maximas apud deum, et doces et inpendis * * * et intellegens homo esse.

3. Ἀνάστα, παῖ. τί κάθησαι; ἄρον πάντα βιβλία τὰ ῥωμαῖα, τὰς διφθέρας καὶ τὰς πινακίδας <καὶ τὸν γλωσσοκόμον> καὶ τὸν παράγραφον, τὸ μέλαν καὶ τοὺς καλὰμους. ἀπέλθωμεν, ἀσπασώμεθα.

3. Surge, puer. quid sedes? tolle omnes libros latinos, membranas et pugillares et locellum et praeductal, atramentum et cannas. eamus, salutemus.

4. Χαῖρε, κύριε διδάσκαλε, καλῶς σοι γένοιτο. ἀπὸ σήμερον φιλοπονεῖν θέλω. ἐρωτῶ σε οὖν, <δίδαξόν με> ῥωμαῖστὶ λαλεῖν. Διδάσκω σε, ἔάν μοι πρόσχης. Ἴδού, προσέχω. Καλῶς εἶπας, ὥς πρέπει τῇ εὐγενείᾳ σου.

4. Aue, domine praeceptor, bene tibi sit. ab hodie studere uolo. rogo te ergo, <doce me> latine loqui. Doceo te, si me attendas. Ecce, attendo. Bene dixisti, ut decet ingenuitatem tuam.

5. Ἐπίδος μοι, παῖ, τὸ ἀναλογεῖον. ταχέως οὖν ἐπίδος τὸ βιβλίον, ἀνείλησον, ἀνάγνωθι μετὰ φωνῆς, ἀνοιξον τὸ στόμα, ψήφισον. ἄρτι καλῶς ποίησον τόπον, ἵνα γράψῃς <ἄμιλλαν>.

5. Porrige mihi, puer, manuale. cito ergo porrige librum, reuolue, lege cum uoce, aperi os, computa. modo bene fac locum, ut scribas dictatum.

6. <Τὸν μισθόν> οὐκ ἤνεγκας; Ἦιτησα τὸν πατέρα καὶ εἶπεν· ἐγὼ αὐτὸς ἐλεύσομαι ἐκεῖ ἅμα. θέλω γὰρ καὶ ἀπόδειξιν λαβεῖν. Πρᾶξον οὖν ἐπιμελῶς, ἵνα ἔτοιμος ᾖς.

6. Mercedem non attulisti? Petiui patrem et dixit: ego ipse ueniam ibi nouiter. uolo enim et experimentum accipere. Age ergo diligenter, ut paratus sis.

- "Ετοιμός εἰμι. ἦσα γὰρ τὸν λύχνον καὶ τὴν νύκτα ἐμελέτησα. Καλῶς ἐποίησας, ἄρτι σε ἐπαινῶ.
7. Δὸς † τρανον τὸ πυξίον. κάθησο. γράφε. ὀρθὸς ἐνεάζεις; τὰς κεραίας ποίησον τῶν γραμμάτων. τὸ μέλαν τὸ σὸν ὕδωρ ὀλίγον * * * ἰδοὺ ἄρτι καλῶς ἔχει. <ἐπίδος> τὸν κάλαμον. ἐπίδος τὸ σμιλίον. ποταπὸν θέλεις; ὁξὺ θέλω (ἢ ἄμβλύ). ὁξὺ θέλεις; διὰ τί;
8. Ἐχθὲς ἤργησας καὶ δείλης εἰς τὴν οἰκίαν (ἐπαιζες) οὐκ ἦς. ἐγὼ σε ἐζήτησα καὶ ἤκουσα πάντα παρὰ τοῦ τροφέως σου (εἰμί) ἅπερ ἐποίησας. Ψεύδεται ὁ εἰπέν σοι.
9. Μεθ' ἑαυτοῦ εἰς τὸ πραιτώριον ἔπραττεν. προσεγγορεύθη ὑπὸ τῶν ἀρχόντων καὶ ἐπιστολὰς ἔλαβεν ὑπὸ τῶν κυρίων τῶν ἐμῶν τῶν αὐτοκρατόρων καὶ εὐθέως προῆλθεν εἰς τὸ ἱερόν καὶ ἔθυσεν τῷ αἰωνίῳ καὶ τῇ νίκῃ τῶν αὐτοκρατόρων καὶ κατήλθεν. σήμερον δὲ διακρίσεων ἀκούει ἀπὸ ὥρας πρώτης.
10. Ἀφορμὰς ζητεῖς πράττειν καὶ οὐκ οἶδας ὅτι αἱ ἀργαίαι τοὺς παῖδας ἀπαιδεύτους ποιοῦσιν. δεῖξον, ἴδω, πῶς ἔγραψας; καλῶς λίαν. ἄξιός ἐστι δαρῆναι. ἰδοὺ, συγχωρῶ σοι. σήμερον δὲ ὑπάγε καὶ ἀρίστησον καὶ ἀπὸ τοῦ ἀρίστου ταχέως ἐλθέ. καλὰς ὥρας. καλῶς σοι γένοιτο.
11. Πάλιν ἐρῶ συμμικτὰ καὶ ἀναγκαῖα. ἔστιν δὲ ταῦτα ἀσπασμὸς λόγων, ἐπερωτήσεις, λοιδορίαι καὶ ἄλλα πολλά.
12. Κύριε, χαῖρε. σωθείης ἀεὶ, προσ-
- Paratus sum. incendi enim luccernam et nocte meditatus sum. Bene fecisti, modo te laudo.
7. Da † labia buxum. sede. scribe. rectus stupes? apices fac litterarum. atramentum tuum aquam paucam * * * ecce modo bene habet. <porrige> kannam. porrige scalpellum. quale uis? acutum uolo (aut hebes). acutum uis? qua re?
8. Heri cessabas et meridie in domum (ludebas) non eras. ego te quaesiui et audiui omnia apud alumnum tuum (sum) quae fecisti. Mentitur quod tibi dixit.
9. Secum in praetorium agebat. salutatus est a magistratibus et epistolas accepit a dominis meis imperatoribus et continuo ascendit in templum et immolauit pro aeterno et uictoria imperatorum et descendit. hodie autem condiciones audit ab hora prima.
10. Occasiones quaeris agere et nescis quod feriae pueros indoctos faciunt. ostende, uideam, quomodo scripsisti? bene ualde. dignus es uapulare. ecce, concedo tibi. hodie autem uade et prande et a prandio citius ueni. bonas horas. bene tibi sit.
11. Iterum dicam commixta et necessaria. est autem haec salutatatio sermonum, interrogationes, maledicta et alia multa.
12. Domine, salue. saluus sis sem-

- φίλτατε. πῶς τὰ πράγματά σου; πάντα καλῶς; Ὡς οἱ θεοὶ θέλουσιν. Τί πράττετε νῦν; Ἐπραττον, νῦν δὲ σχολάζομαι. Θέλω σοι ἐγχειρῆσαι τὴν διοίκησιν πράξεως σου. ἄγωμεν. περιπάτει καὶ ἐγὼ δώσω σοι τί πράξης. πάντων γὰρ τῶν ἀγαθῶν ἄξιός εἰ.
13. Ἦσπαζόμεν σε τρίτῃ ἡμέρᾳ ἄνω ἐν τῷ ἱερῷ καὶ οὐ προσέσχες. Καγὼ προσεκύουν. Καὶ τὸν φίλον τὸν σὸν ἐύρων μετὰ σου.
14. Ὅρῳ ὅτι λουκάμενος ἐπὶ δεῖπνον ἀπῆρχου. Τί σέ; καὶ οὐ δύναμαι ἀντειπεῖν αὐτῷ. πολλὰ γὰρ εἶπέν μοι. ὑπάγω οὖν, ἵνα ταχέως ὑποστρέψω.
15. Ὑπαγε οὖν. τί ἔστηκας; δράμε οὖν καὶ εἰπὲ αὐτῷ, ἵνα μείνῃ με. ἔχω γὰρ αὐτῷ τίποτε εἰπεῖν. ἐκδέξομαι οὖν. πρῶτον εἰς τὴν οἰκίαν ἀνελεύσομαι. ἰδοὺ ὧδε καθεζόμενον. Τοῦτον ἐμὲ οἶδας. Ἀλλὰ ταχέως ἐποίησας ὁ σοι εἶπον. Οὐδέπω. Διὰ τί; Ἄρτι ποιῶ. σπεύδω γὰρ ἔξω. (πεινῶ. εἰς γάμους. πρὸς φίλον. δέχονταί με. ἵνα λούσωμαι).
16. Ὑπαγε οὖν. τί ἔστηκας; Τί σοι ἀνήκει; ἐπίτροπός μου εἶ; Ὑπαγε. ἀναχώρει (ἀναχωρήσεις), ἐπιθέτα. Λοιδορεῖς με, κάκις τε καὶ μισητέ; αὐτὸς ταῦτα ποίει, ἀναιδέστατε. αἰῶπα. Καλῶς σοι εἶη, ἀναιδέστατε ἄνθρωπε. ταῦτα ἀκούσεται ὁ δεσπότης σου, εἰ ἀπαντήσῃ μοι.
17. Ἄφες, ἴδω τί μοι ποιεῖς; οὐ φροντίζω σου τὰς ἀπειλάς. Πολλὰ ἐκδικῶ, ἀφηλις μένε. ἐκεῖ τὰς χεῖρας ἔχε. Καὶ δέρεις με; φο-
- per, amantissime. quomodo res tuae? omnia bene? Quomodo dii uolunt. Quid agis modo? Agebam, nunc autem uacat mihi. Volo tibi iniungere administrationem actionis tuae. eamus. ambula et ego do tibi quid agas. omnium enim bonorum dignus es.
13. Salutabam te die tertio sursum in templo et non adtendebas. Ego adorabam. Et amicum tuum uidebam cum te.
14. Video quod lotus ad cenam ibas. Quid te? et non possum contra dicere ei. multa enim dixit mihi. eo ergo, ut cito redeam.
15. Duc te ergo. quid stas? curre ergo et dic illi, ut maneat me. habeo enim ei aliquid dicere. exspectabo ergo. primum in domum ibo. ecce hic sedentem. Talem me scis. Sed cito fecisti quod tibi dixi. Nondum. Quare? Modo facio. propero enim foras. (esurio. in nuptias. ad amicum. expectant me. ut lauem.)
16. Duc te ergo. quid stas? Quid tibi pertinet? procurator meus es? Duc te. recede (recedes), inpostor. Maledicis me, maligne et odiose? ipse ista fac, expudorate. tace. Bene tibi sit, nequissime homo. ista audiet dominus tuus, si obuiat mihi.
17. Sine, uideam quid mihi facis? non curo minationes. Multa uindico, desperate. ibi manus habe. Et caedis me? timeo. magna

- βοῦμαι. μεγάλη σου ἡ ἀξία. δύνα-
μαί σε καὶ γὰρ δεῖραι, ἀλλὰ εὐλα-
βοῦμαί σε καὶ τὴν θείαν πρόνοιαν.
18. Λοιδορεῖς με, κακὴ κεφαλὴ; 18. Maledicis me, malum caput?
σταυρωθεῖς. Κακῶς ποιεῖς καὶ
crucifigaris. Male facis et nescis
οὐκ οἶδας ὅτι οὐ συμφέρει σοι. quod non expedit tibi. Qua re?
Διὰ τί; Ὅτι ἐγὼ εὐγενὴς ἀνθρω- Quoniam ego ingenuus homo
πὸς εἰμι, σὺ δὲ ἀχρεῖος <δοῦλος.> sum, tu autem nequam seruus.
Σιγὴν ἔχε. Θέλεις οὖν μαθεῖν. Silentium habe. Vis ergo discere.
οὐκ εἰμί σοι ἴσος. Οὐκ, ἐπιθέτα; non sum tibi par. Non, in-
Θέλω μαθεῖν πότερον δοῦλος postor? uolo discere utrum
εἶναι ἢ ἀπελεύθερος. Οὐ δίδωμί seruus esse aut libertus. Non
σοι λογισμόν. Διὰ τί; Ὅτι οὐκ εἶ do tibi rationem. Qua re? Quo-
ἀξιος. Ἀγούμεν πρὸς τὸν κύριόν niam non es dignus. Eamus ad
σου. Τυχόν. Ἐγὼ γὰρ εὐγενὴς dominum tuum. Fortasse. Ego
πᾶσιν γινώριμος καὶ οἰκοδεσπότης. enim ingenuus omnibus notus
φαίνεται ἀπὸ τῆς ὄψεως σου. et pater familias. Apparet a
Ἀπέλθωμεν ἡμεῖς. facie tua. Eamus nos.
19. Ἐὰν ἔλθῃ Αὐρήλιος, μὴ ἐπι- 19. Si uenerit Aurelius, ne obli-
λάθῃ εἰπεῖν αὐτῷ, ὅτι ἐνταῦθα uiscaris dicere illi, quia hic eram.
ἤμην. ἐκδέχου με. expecta me.
20. Εὐχερῶς ἦλθας. ἐζήτουν σε, ὅτι 20. Oportune uenisti. quaerebam
ἐγένετό μοι κακόν. te, quod factum est mihi malum.
21. Ἀπέλθωμεν, λουώμεθα. Ὅπου 21. Exeamus lauari. Vbi ergo la-
οὖν λουόμεθα; Ὅπου θέλεις. ὡς uamur? Vbi uis. cum dies festus
ἐορτὴ ἐστίν, ἔλαβον ἡμῖν λάχανα, est, acceperunt nobis olera, sal-
τάριχον καλὸν καὶ ἰχθύας, ὀψώνια, sum bonum et pisces, stipendia,
κρέας, οἶνον ἡδὺν καὶ ὄρνεις. carnem, uinum suaue et gallinas.
καλῶς ἔχωμεν. ἐγὼ εἰμι καὶ σὺ bene habeamus. ego sum et tu
καὶ ἄλλοι δύο φίλοι. Ὅπου οὖν et alii duo amici. Vbi ergo
εὐφραίνομεν; Ὅπου θέλετε, κολ- potamus? Vbi uultis, collegium
λήγιον γενέσθω. ἀλλὰ θέλομεν fiat. sed uolumus simplicissime
ἀπλουστάτως μεθ' ἡμῶν ἀνθρώ- nobiscum homines delectare (cum
πους ἀναψύξαι (μετὰ τούτων talibus conuersari). frater autem
σπαταλῆσαι). ὁ δὲ ἀδελφός μου meus excusauit. heri enim in
παρητήσατο. ἐχθὲς γὰρ εἰς τὸ balneum rixam fecit coactus ab
βαλανεῖον ἀνδρίαν ἐποίησεν ἀνα- hominibus ebriis et confunditur
κασθεῖς ὑπὸ ἀνδρῶν μεθυστῶν proceedere.
22. Ἐὰν πάντα καλῶς, τὴν τρίτην 22. Si omnia bene, tertium diem
ἡμέραν ἵππικὸς ἐστίν, καὶ μετὰ circus est, et postea ludi gla-

ταῦτα θέατρα τῶν μονομάχων. καινότερον οὖν θεωρήσωμεν καὶ οὕτως μετὰ ἐκείνου λουώμεθα, ὅταν ἀπολύσῃς θεωρίαι. Ὡς θέλεις.

diatorum. nouiter ergo spectemus et sic cum illo lauamur, quando dimittunt spectacula. Quomodo uis.

23. Οὐκ ἔστιν οὗτος Λούκιος ὁ τὸ ἐμὸν ἀργύριον ἔχων; "Ὁδε ἔστιν. Προσελθὼν οὖν ἀσπάσομαι αὐτόν. χαῖρε, οἰκοδέσποτα. οὐδέπω δύναμαι λαβεῖν τὸ ἐμὸν ὃ μοι ὀφείλεις τοσούτῳ χρόνῳ; <Τί> λέγεις; μαῖνη. Ἐδάνεικά σοι ἀργύριον καὶ λέγεις μαῖνη; ἀποστερητά, οὐ γινώσκεις με; Ὑπαγε, ζήτηί τίνι ἐδάνεισας. ἐγὼ γάρ οὐδέν σου ἔχω. [ἐκπλέκει.] Ὅμοσόν μοι. Ὅμνῶ ὅπου θέλεις. ἄγωμεν. Ὅμοσον ἐν τῷ ἱερῷ. Μὰ τὸν θεὸν τοῦτον, οὐδέν μοι ἔδωκας. Ἄρτι καλῶς, καὶ ἀμφοιβήτησιν ποιῆσαι οὐκ ἔστιν καλὸν ἐλευθέρῳ ἀνθρώπῳ καὶ οἰκοδεσπότη.

23. Non est iste Lucius qui meum aes habet? Hic est. Accedens ergo salutabo eum. aue, pater familias. nondum possum accipere meum quod mihi debes tanto tempore? Quid dicis? insanis. Feneravi tibi aes et dicis insanis? fraudator, non cognoscis me? Duc te, quaere cui fenerasti. ego enim nil tuum habeo. [explicatum est.] Iura mihi. Iuro ubi uelis. eamus. iura in templo. Per deum hunc, nihil mihi dedisti. Modo bene, et controuersiam facere non est bonum libero homini et patri familias.

24. Καὶ λοιδορεῖ ὁ θηριομάχος; ἄφες ἐμὲ καὶ τοὺς ὀδόντας αὐτοῦ ἐκτινάξω. Κἀγὼ σε ἐκτυφλῶ. Θεωρῶ τί μοι ποιῆς. Ἐγὼ σε ποιήσω εἰς φυλακὴν ἀπελθεῖν, ὅπου ἄξιός <εἶ> γηράσαι. Λοιδορεῖς με, φυλακίτα. οὐ φροντίζω σε. φίλον ἔχεις καί με εὐρήσεις ἔχοντα. Καλῶς λέγεις. ἰδοὺ συγχαρῶ σοι.

24. Et maledicit bestiarius? mitte me et dentes eius excutio. Ego te excaeco. Video quid mihi facies. Ego <te> faciam in carcerem ire, ubi dignus es senescere. Maledicis me, custodite. non curo te. amicum habes et me inuenies habentem. Bene dicis. ecce concedo tibi.

25. Ὑπαγε. ὁ δὲ ἀναγκαῖόν ἐστιν ταῖς γυναῖξιν, καγὼ *** ἕως ἐρχόμεθα, ἐψησῶν καὶ ἐπιμελῶς ἀρτύσωσιν. καὶ ἄρον ἡμῖν ἀλλάξιμα εἰς τὸ βαλανεῖον καὶ ἀνοιξον τὸ ἀρμάριον καὶ εὐρήσεις ἔσω μαρσύπιον ἐν ᾧ ἔστιν ἀργύριον καὶ φέρε ταχέως πρὸς τὸν τραπεζίτην.

25. Vade. quod necessarium est mulieribus, ego *** dum uenimus, coquant et diligenter condiant. et tolle nobis mutatoria in balneum et aperi armarium et inuenies intro saccellum in quo est aes et affer cito ad nummularium. [feliciter scripsi de

[εὐτυχῶς ἔγραψα περὶ ὁμιλίας sermone cotidiano.]
καθημερινῆς.]

26. Τί ἐστίν, ἄδελφε; διὰ τί οὐχὶ ἦλθες πρὸς τὸν ναόν; (εἰς τὴν οἰκίαν; πρὸς τὴν ἀγοράν; πρὸς τὸ ἀκροατήριον; πρὸς τὸν δικαστήν; πρὸς τὸν ὑπατικόν; εἰς τὴν πόλιν; εἰς τὸ χωρίον; πρὸς τὸν ἀδελφὸν ἡμῶν;) ἐγὼ σε ὑπομένω καὶ διὰ σε βραδέως ἐδείπνησα.
26. Quid est, frater? qua re non uenisti ad templum? (ad domum? ad forum? ad auditorium? ad iudicem? ad consularium? in ciuitatem? ad uillam? ad fratrem nostrum?) ego te sustinui et propter te tarde prandidi.
27. Ἀπελθε πρὸς τὸν ἀδελφὸν καὶ εἶπον αὐτῷ· τί σοι ἐποίησαμεν, ἴν' ἀμελῆς ἦμᾶς; ἐγὼ σε ἀγαπῶ. ἐγὼ σε φιλῶ, μὰ τὸν θεόν (μὰ τὸν οὐρανόν. μὰ τὸν ἥλιον. μὰ τὴν γῆν. μὰ τὴν σωτηρίαν μου). καὶ αὐτὸς οἶδας, ἐπειδὴ φίλος ἡμῶν <εἶ>.
27. Vade ad fratrem et dic ei: quid tibi fecimus, ut neglegas nos? ego te diligo. ego te amo, per deum. (per caelum. per solem. per terram. per salutem meam.) et ipse scis, quoniam amicus noster es.
28. Παιδάριον, ταχέως ποίησον καὶ ἄρον τὰ κάβανα, ἐπειδὴ λούεσθαι θέλω καὶ οὐδεὶς ἐστίν ὧδε τῶν παιδαρίων (τῶν ἀδελφῶν. τῶν φίλων. τῶν δούλων). διὰ τί ἐβράδυνες, ὅπου σε ἔπεμψα; τί ἔπραξας; πάντα καλῶς; Ἔδωκέν μοι ἐπιστολήν. Καὶ ὅπου ἐστίν; (Οὐκ ἐστίν ὧδε). Ὡδέ ἐστίν. Δὸς αὐτῇν, ἵνα καὶ ἴδω τί μοι ἔγραψεν. οὐδέν σοι εἶπεν; Οὐδέν.
28. Puer, cito fac et tolle sabana, quoniam lauare uolo et nullus est hic de pueris. (de fratribus. de amicis. de seruis.) qua re tardabas, ubi te misi? quid egisti? omnia bene? Dedit mihi epistolam. Et ubi est? (Non est hic.) Hic est. Da illam, ut et uideam <quid> mihi scripserit. nihil tibi dixit? Nihil.

III. COLLOQVIA MONACENSIA

1. Ἀγαθὴ τύχη [καὶ εὐτυχῶς]. ἐπειδὴ ὁρῶ πολλοὺς ἐπιθυμοῦντας Ῥωμαῖστὶ διαλέγεσθαι καὶ Ἑλληνιστὶ μῆτε εὐχερῶς δύνασθαι διὰ τὴν δυσχέρειαν καὶ πολυπλήθειαν ῥημάτων, τῇ ἐμῇ κακοπαθείᾳ καὶ φιλοπονίᾳ οὐκ ἐφεικάμην τοῦ μὴ
1. Bona fortuna [et feliciter]. quoniam uideo multos cupientes Latine disputare et Graece neque facile posse propter difficultatem et multitudinem uerborum, meo labore et industria non peperci, ut non facerem, ut in tribus